

A TENGERPART

NAPILAP.

283. szám.

VI. évfolyam.

FIUME, csütörtök 1909. december 16.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy óra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A fiumei vasutasok Batthyány ellen.

A vasutas szövetség budapesti déli és északi kerülete, amely közvetlen szemlélője a központi vezetésnek, riasztó szózatot küldött az ország összes kerületeihez, felhíván figyelmüket a szövetség vezetésének hibáira, amelyek ezt a nagy fáradsággal létesített jóléti intézményt könnyen a züllés útjára kergethetik. A szövetség fiumei kerületének választmánya tegnap f. hó 14-én tárgyalta az említett átiratokat és egyhangulag csatlakozott a budapesti kerületek által megindított akcióhoz. A népes választmányi ülésen Fodor Ámin elnököt s megjelentek Weisz Adolf, Boros Ödön szakcsoport elnökök valamint a választmányi tagok nagy része is. A kerületek átiratainak felolvasása után Garai Manó benyújtotta az alább szövegre közölt határozati javaslatot s azt általános helyeslés közt tartott beszéddel okadatolta. Elmondta, hogy a maga részéről szintén konstatálja, hogy a tagok a központi vezetés működésével megelégedve nincsenek, mert a tagok érdekeit nem képviselte oly mértékben, mint azt teljes joggal elvárták. A vezetés tehetetlenségének illusztrálására többek közt felelti, hogy a fizetésrendezési sérelmek orvoslását a szövetség nem tudta keresztül vinni. Ezek közül mindenki előtt ismert a fiumeieket valamint a fiume-camerai-moravicai vonal személyzetét érdeklő drágasági, illetve karsztpótlék redukálásának orvoslása, melyre irányuló kérelmet a minisztérium a legridegebben visszautasította. Pedig a tagok csak azt kérték, hogy maradjon érvényben az évtizedek előtt megadott fiumei- és karsztpótlék, melyet a fizetésrendezési törvény redukált. Ezért a kudarcért az elnököt, gróf Batthyány Tivadart és Kramer József ügyvezető alelnököt okozza. Kramer ugyanis alelnöki működését a vasutas bank fennállása óta jóformán beszüntette, a szövetséggel nem törődik s minden idejét az ő kezdeményezése folytán létesített vasutas banknak szenteli, ahonnan busás fizetést huz. Gróf Batthyány az ő kreaturájának Kramernek működése ellen állást foglalni nem akar, tehát Kramer minden tette Batthyány rovására is irandó. A vasutas takarékpénztár könnyelmű vállalatokban vesz részt s ez az eljárás alkalmas arra, hogy iránta a vasutasok bizalma megrendüljön. Garai felolvassa a „Magyar Kereskedők Lapja” december 4-iki számát, mely szerint a vasutas bank egy két év előtt tőke nélkül alapított s most csődbejutott gyermekruha kereskedő cégnek százezer koronát bocsájtott rendelkezésére, míg a hitelre szoruló vasuti alkalmazottaknak telekkönyvileg is biztosított kölcsönét is csak hosszas sürgetésekre folyósítja. Ebből azt a következtetést vonja le, hogy ilyen könnyelmű intézettel a keserves fáradsággal gyűjtött százötvenezer korona vasuti árvapénz meg nem hagyható. Ha-

tározatilag kimondatni kéri, hogy 1.) a fiumei kerület 2000 koronás betétje a vasutas banknál felmondandó, 2.) hogy a központi vezetés utasítandó a 150,000 korona árvapénznek a vasutas bankból való kivételére s annak elsőrangú pénzügyi intézetben való elhelyezésére, 3.) hogy gróf Batthyány Tivadar elnök és Kramer József ügyvezető alelnök iránt bizalommal nem viseltetik és tekintettel arra, hogy gróf Batthyány nagymérvű politikai exponáltsága a szövetség eredményes működésére bénítólag hat, az esetleg megüresedő elnöki tisztségre jövőben nem politikus, hanem vérbeli vasutas választandó meg. Az egyhangulag elfogadott határozati javaslat a központi vezetésnek és a társkerületeknek egész terjedelmében meg fog küldetni. Weisz Adolf utal arra, hogy Kramer alelnök, aki bankigazgatói elfoglaltsága miatt a szövetség dolgait elhanyagolja, egy nyilatkozatában azzal akarja magát tisztázni, hogy Lorber Józsefet, a szövetség titkárát és a fiumei kerület diszelnökét minden téren tehetetlennek mondja. Lorbernek, a fiumeiek által szeretve tisztelt és nagybecsült egyénnek megvédésére a következő határozati javaslat elfogadását alánlja. „Mondja ki a vasutas szövetség fiumei kerületének választmánya, hogy a „Vasutas Szövetség” című lap f. évi 25-iki számában Kramer József ügyvezető alelnöknek Lorber ellen irányuló kvaiifikálatlan támadását a leghatározottabban visszautasítja. Lorber, mint a fiumei kerület diszelnöke iránt rendíthetetlen bizalommal és szeretettel viseltetik és őt a „Vasutas Szövetség” című lapban közzéteendő következő távirattal üdvözlí:

Lorber József vasutas szövetségi titkár
Budapest
Royal szálló.

Kramer alelnök kvalifikálatlan támadását, mely Titkár Ur eddigi eredményes, őnzetlen, és kitaró fáradhatatlan működését „minden téren nyilvánuló gyengeség”-nek minősítette: mai választmányi ülésünk leghatározottabban elítélte. Titkár Ur nyolc évi nyilvános szereplését Kramer nincs hivatva elbírálni. Elbíráltá ezt a fiumei kerület, amely önt diszelnökévé emelte s elbíráta a magyar vasutasok összessége, amelynek többször nyilvánított bizalmából szövetségünk titkárává választatott. Midőn továbbra is rendíthetetlen bizalmunkról, ragaszkodásunkról és szeretetünkkel biztosítjuk, arra kérjük, hogy a szövetség megrontása ellen irányuló küzdelemben továbbra is tartson ki. A fiumei kerület választmányi ülésének határozatából Fodor elnök, Blázsik titkár.

A választmány a határozati javaslatot vita nélkül egyhangulag elfogadta s Lorbert táviratilag üdvözölte.

A szövetség jövőjének biztosabb alapokra való fektetése érdekében a szövetség a budapesti kerületek kezdeményezésére f. hó 19-én a fővárosban gyűlést tart. Erre a gyűlésre a választmány Weisz Adolf és Boros Ödön szak-

csoport elnököket küldte ki. A választmány végül megszavazta az elnökségnek a gyámolításra szoruló szövetségi tagok segélyezésére irányuló javaslatát és a tisztviselőket a segélyek mielőbbi kiutalványozására utasította.

UJDONSÁGOK.

— **Katonaság a bankrablók tárgyalásán.** A törvényszékhez tegnap bizalmas feljelentés érkezett, hogy a Banca Popolare Fiumana rablógyilkosai ügyében holnapután, pénteken tartandó esküdtszéki végtárgyalást egyesek megzavarni akarják. A feljelentés szerint ugyanis Kisenevski, Krivitzki, Orloff oroszországi cinkostársai és politikai elvtársai me-renylettel akarják az esküdtek határozatát befolyásolni, illetve terrorizálni akarják a bíróságot. Minthogy a feljelentés konkrét tényeken alapult, Thierry lovag kuriai bíró, a törvényszék elnöke tegnap délután táviratilag kért a belügyminisztériumtól felhatalmazást, hogy a zágrábi hadtestparancsnokság útján a katonai kirendeltségről még idejében gondoskodhassék. Itt említjük meg, hogy az érdekesnek ígérkező végtárgyalás zavartalanosságának biztosítására a törvényszék elnöke széleskörű óvintézkedéseket fogantatosított s a százharminc főnyi névre szóló beépőjeggyel ellátott hallgatóság már a törvényszéki palota főbejáratánál felállított rendőrszem előtt tartozik magát igazolni. A törvényszék elnökének rendkívüli rendszabályai a mult esküdtszéki cikluson tapasztalt tüntetések és szöktetési kísérletek után teljesen indokolt s bizonyára biztosítani fogják a tárgyalás nyugalmát.

— **Kereskedelmi tengerészetünk igazgatása.** A fiumei kormányzó lemondásával ismét megüresedett a fiumei tengerészeti hatóság elnöki állása, amelyet tudvalevően eddig mindenkor a kormányzók töltöttek be hivatalból. A tengerészeti hatóság tehát ismét vezető nélkül áll, amint vezető nélkül marad mindenkor, amikor a kormányzói méltóság megüresedik. A kormányzó elnökhelyettese a tengerészeti hatóság vezetésében az alelnök, akinek hatásköre nem valami tág, mert hiszen az igazgatói kérdésekben nem ő, hanem az elnök, vagyis a kormányzó dönt. Ha tehát nincsen elnök, meg van bolygatva a tengerészeti hatóság működési rendje. A szakkörök regóta kifogásolják ezt az állapotot, eddig azonban nem történt semmi a tengerészeti hatóság elavult rendszerének reformálására. A szakkörök főképpen azt panaszojják, hogy a tengerészeti hatóság élére mindenkor olyan férfiak kerülnek, akik nem értenek a tengerészethez. Az elnök, aki egy személyben Fiume kormányzója, a mágánsvilág soraiból kerül ki. Tengerészettel pedig ezekben a körökben nem igen foglalkoznak és eddig nem is volt még soha Fiumének olyan, kormányzója, aki a tengerészethez értett volna. A tengerészeti hatóság vezeté-

sében feltétlenül változtatni kell az eddigi rendszeren. Az elnöki állásnak függetlennek kell lennie a kormányzó állástól, úgy, amint ez Triesztben és a többi kikötőkben is megvan. A kormányzó méltóság legközelebbi betöltésénél már tekintetbe kellene venni az érdekelt tényezők álláspontját s a tengerészeti hatóság élére olyan elnököt kell állítani, aki jártas a kereskedelmi tengerészeti kérdéseiben.

— **Fiume és Susák vízszolgáltatása.** Fiume város és Susák község között hosszabb idő óta voltak tárgyalások a vízszolgáltatás rendezése ügyében. A tanácskozások azonban, noha abba úgy a magyar kormány, mint a horvát bán beleavatkozott, nem végződtek eredménnyel. Legutóbb Vio Ferenc dr. polgármester és Sablich susáki polgármester személyesen igyekeztek a nehézségeket elhárítani s tárgyalásaik alapján a városi tanács szerződés tervezetét készített. A tervezet szerint Fiume a határon felállítandó vízmérő óra ellenőrzése alapján köbméterenkint kilenc fillérért hajlandó szolgáltatni a vizet Susáknak. Ha a szerződés tervezetét Susák előljárósága elfogadja, úgy a vízszolgáltatás ügye a rappresentanza elé kerül jóváhagyásra. Mint értesülünk, a városi képviselőtestület, aligha járul hozzá a vízszolgáltatási szerződéshez, minthogy az egységár indokolatlanul olcsó. Fiume legolcsóbb viz egységára ugyanis köbméterenkint csak akkor husz fillér, ha legalább 18,250 köbméter viz szolgáltatásra történt megállapodás.

— **Újabb sikkasztás a rendőrségen.** Megírtuk, hogy a rendőrigazgató tegnapelőtt este letartóztatta Ormai Simon rendőrtisztet, mert a kivándorlóktól hamis vagy szabálytalan utlevél miatt elkobzott pénzt nem szolgáltatotta be hiánytalanul a városi pénztárnak. Ormai ugyanis néhány hét óta kisebb nagyobb összegeket a saját céljaira fordított. A hűtlen rendőrtiszt iratait a rendőrség még tegnap átküldötte a törvényszék vizsgálóbírójának, aki, ha újabb sikkasztás nem derül ki, a vizsgálatot rövid időn belül befejezi s így nincs kizárva, hogy a megtévelyedett tisztviselő ügyében a tárgyalást még december második felében megtarthassák. A szerencsétlen rendőrtisztnek a legnagyobb anyagi gondokból származó balsorsa tagadhatatlanul veszteség a rendőrségre is, mert Ormai a nyomozásoknál tanúsított sokoldalúsága, gyors ítélőképessége folytán egyike volt a leghasználhatóbb tisztviselőknek s a rendőrigazgató elintézés előtt majdnem minden fontosabb ügyet vele beszélt meg. A Banca Popolare Fiumana rablógyilkosainak nyomozását is négy napig minden pihenés nélkül vezette s nem rajta mult, hogy több eredményt nem tudott elérni. Említésre méltó, hogy letartóztatása előtt egy órával, még egy asszony hamis utlevele ügyében fáradozott.

A letartóztatott Ormai Simonnak öreg apja, ki fiaiban annyira csalódott s akit a súlyos csapások teljesen megtörttek s az utolsó napok kegyetlen izgalmai még jobban megviseltek, ma délelőtt megjelent a törvényszéken, hogy most már második fiát keresse fel a börtön rideg cellájában.

— **A fiumei papirgyár szanálása.** A Smith és Meynier-féle első fiumei papirgyár részvénytársaság, amely valaha az ország egyik legvirágzóbb papirgyára volt, az utóbbi években nagyon hanyatlott és teljesen elvesztette jelentőségét. A fiumei papirgyár szanálását az Első Magyar Papiripar R.-T. néhány évvel ezelőtt tervbe vette s most, úgy látszik, végre segíteni fog a fiumei papirgyár helyzetén. A legközelebb tartandó rendkívüli közgyűlés el fogja határozni az 1,600.000 korona alaptőkének 200.000 koronára való lebélyegzését és egymillió névleges részvény kibocsátását. Ezzel kapcsolatban az Első Magyar Papiripar R.-T. e hó 23-án tartandó rendkívüli közgyűlésén el fogja határozni a fiumei papirgyár egymillió erejéig kibocsátandó részvényeinek névértékben

való átvételét. A Papiripar R.-T.-nek üzemi szerződése van a Smith és Meynier-társasággal, amely szerint ez a fiumei gyár kereskedelmi és műszaki vezetését az Első Magyar Papiripar R.-T.-re bizza.

— **A magyar-német uszómérkőzés.** Halmay Zoltán dr. ma érdekes levelet intézett egyik fiumei barátjához. A levél közérdekű részét itt közöljük:

Mellékelten küldök két gyűjtőívet. Kérlek add át az egyiket valami jó ismerősnek, a másikon pedig Te gyűjts. Az újságokból már valószínűleg értesültél az óriási készülődésről a Német-Magyar uszó mérkőzésre és így fölöslegesnek tartom azt bővebben ismertetni.

Én azt hiszem, hogy Fiumében a sportegyesületek, kaszinók és az előkelőbb körök össze tudnak hozni pár száz koronát.

Sok pénzre van szükségünk, mert 12—14 emberről van szó pár hétre, és csak az utiköltség oda-vissza mintegy 2000 koronát tesz ki.

Azért kérek tehát vedd a kezébe komolyan az ügyet mint volt uszó és járulj hozzá, hogy ez a kiküldetés, mely tisztán nemzeti alapon van szervezve, fényesen sikerülhessen!

A gyűjtött összeget legkésőbb 19-éig meg kell kapnom, mert 22-én már utnak indulunk legkésőbb.

Én most még nem vagyok teljesen formában, azonban a match napjára biztosan kitűnő conditióban leszek, s a többieket is addigra rendbe hozom, úgy hogy remélhetőleg mind az öt stafétát megnyerjük.

Szívvel üdvözöl
öreg barátod
Zoltán.

A mérkőzés céljaira szolgáló helybeli adományokat Springer Jánoshoz, a Kemény D. cég üzletvezetőjéhez vagy lapunk szerkesztőségéhez lehet küldeni.

— **Szerencsétlenség a tengeren.** Az Ungaro-Croata hajóstársaság „Hrvat” gőzöse, amely ma reggel 6 órakor indult el innen Obrovazzába éppen Urinj mellett haladt, mikor a hajó Kovi József gépésze a működő hajógépet meg akarta olajozni. Olajozás közben azonban jobb kezét elkapta a gép egyik része s kezefejét borzalmasan összeroncsoolta és leszakította. A szerencsétlenség miatt a gőzös kénytelen volt utját megszakítani s fél nyolckor visszatért Fiuméba. Itt a szerencsétlenül járt gépészt egy másikkal helyettesítették, mire a gőzös csakhamar elindult Obrovazzába. Kovi József hajóslegényt a kórházba szállították.

— **Csempésző hajópincér.** A Cunard hajóstársaság itt horgonyzó „Caronia” gőzösének második pincérét egy pénzügyőr dohánycsempészés közben elfogta. A nála talált dohányt elkobozta s fejjelentést tett a csempész ellen.

— **Montenegro kölcsöne.** Londonból táviratozzák, hogy ott aláírást nyitottak 5 százalékos montenegrói kölcsönre 250,000 font sterling összegben. Az árfolyam 97. Tőke és kamat oly módon garantáltak, hogy a vámbevételekből és a sómonopoliumból a szükséges összegeket a maga egészében félreteszik.

— **Árlejtsésközvetési munkálatokra.** A városi tanács, mint ismeretes, nyilvános árlejtsésközvetést hirdetett az utca burkolatok, kövezések javítására, fentartására az 1910. január 1-től 1912. december 31-ig terjedő három évre. A határidő ma járt le, amikor is két ajánlat érkezett be a tanácshoz. Az egyik, olcsóbb ajánlatot Rusich Péter és Superina József, a másik, drágább ajánlatot pedig Segnan Antal és Társa vállalkozók nyújtották be. A tanács az ajánlatok ügyében legközelebb dönt.

— **A művezetők gyűlése.** A művezetők országos szövetségének XXVI. fiumei kerületi egyesülete ma, december 15-én este kilencedfél órakor a De la Ville szállodai helyiségében rendezte havi ülését tart, amelyre a vezetőség ezután is meghívja a tagokat. Több fontos ügy tárgyalása után megválasztják a szövetség budapesti husvéti nagygyűlésére kiküldendő tagokat is.

— **Karácsonyra és újévre a legszebb ajándékok** Engelsrath J. ékszerész (Fiume, Dante-téri) arany-, ezüst-, ékszer-, óra és régiségkereskedésében kaphatók. Igen olcsó árak. Saját ékszerkészítő és javító műhely.

Távirat ◀ Telefon.

Minisztertanács.

BUDAPEST, dec. 15. Ma délelőtt Wekerle Sándor miniszterelnök elnöklésével a pénzügy-miniszteriumban minisztertanács volt, amelyen a kabinet valamennyi tagja résztvett. A minisztertanács Wekerle tegnapi bécsi kihallgatásának eredményéről referált minisztertanácsainak.

A Wekerle kormány marad.

BUDAPEST, dec. 15. Politikai körökben biztosra veszik, hogy a Wekerle kabinet megmarad állásában s a költségvetést és indennitást beterjeszti a képviselőházban. A kormány ezenkívül életbeléptetni akarja a román kereskedelmi szerződést is. Apponyi, Andrássy, Kossuth, akiknek a kabinetből való kiválasztását elkerülhetetlennek mondták, szintén megmaradnak állásukban.

Rauch és Wekerle értekezése.

BUDAPEST, dec. 15. Rauch báró horvát bán ma délelőtt hosszasan tanácskozott Wekerlével, majd délután Bécsbe utazott, hogy holnap kihallgatáson jelenjék meg a királynál.

Pör a függetlenségi párt

irattáraért.

BUDAPEST, dec. 15. A függetlenségi párt kettészakadása után a Kossuth és Justin között a függetlenségi párt irattára miatt nézeteltérések támadtak. Még a mult nyáron ugyanis, amikor a Teleki Árvéd gróf ismeretes aláírási ívet közzétette, Kossuth a párt irattárát lakására szállította, minthogy az irattárban több olyan irat is van, amelyet Kossuth még Olaszországból hozott magával. Most, hogy a kettészakadás után Justin Gyula lett a függetlenségi párt elnöke, megbizta ifjabb Madarász József képviselőt, a párt titkárát, menjen el Kossuth Ferenchez s követelje vissza a függetlenségi párt irattárát. Madarász a megbízás folytán ma felkereste Kossuthot, aki kijelentette, hogy az arkivumot nem adja vissza, minthogy számos irat magántulajdonát képezi és különben is a függetlenségi pártot ő tette nagygyá. A Justin párt Kossuth válasza után elhatározta, hogy amennyiben Kossuth az irattárt nem adná vissza, az arkivum kiadását per útján fogja követelni.

A Friedjung per.

BÉCS, dec. 15. A mai tárgyaláson Friedjung előadta hogyan jutott a vád alapját képező okmányokhoz. 1907. november havától alkalma volt a Szlovenszki Jug üléseinek jegyzőkönyveibe beletekinteni. Hogy az abban talált adatok hitelességéről meggyőződjenek, nem elégedett meg a jegyzőkönyv pusztá másolásával, hanem fizetett kémé által megszerezte az eredetit is. Az okiratokat lefotografálták, lemásolták azután visszaadták a fizetett kémnek, aki a jegyzőkönyvet visszatette a Szl. Jug irattárába. Miután ezeket a fényképfelvételeket és másolatokat mindig a jegyzőkönyv teljes összeállítás után csinálták, így Bécsben pontosan és hitelesen tudomást szerezhetek a készülöben levő eseményekről. A felügyelet tehát feltétlenül biztos volt.

Friedjung eme vallomásával szemben Markovich tanár, a belgrádi Szlovenszki Jug elnöke energikusan fenntartotta a Friedjung által beterjesztett okmányok hamis voltát, sőt ezen állítását igazolni is kész.

Markovich belekezd a Friedjung zöld könyvében foglalt okmányok kommentálásába és kijelenti, hogy azok mind hamisak. Majd kifejti, hogy a jegyzőkönyvek másolataiban foglalt egyes nevek nem létező személyek nevei

és légből kaptak, azonkívül rég elhunyt, vagy olyan egyének nevei fordulnak elő, akik soha sem töltöttek be a Szlovenszki Jugnál semmiféle állást.

Élénk figyelem közepette a tanu áttér az V. számmal jelzett szenzációs okmány hamis voltának fejtegetéséhez, s bebizonyítja, hogy valótlan a jegyzőkönyv adata, hogy ő az 1908. október 22-iki ülésen résztvett, mert ő a jelzett napon se Belgrádban, sőt még Szerbiában sem tartózkodott, hanem Berlinben volt. (Óriási meglepetés.

Lipót királyt megoperálták.

BRÜSSZEL, dec. 14. A király, aki eddigelé szilárd és rideg volt s kínzó fájdalmait jajsán nélkül tűrte, tegnap este megtörött. Nagyon le volt verve és sirva fakadt. Egy ideig gondolatokba merülve bámult maga elé, aztán feltekintett és reszkető hangon így szólt környezetéhez:

— *Hívjátok hozzám két lányomat Magyarországból.*

Lujza hercegasszony és Lónyay Elemérné grófné már elutaztak atyjuk halálos ágyához.

BRÜSSZEL, dec. 15. Az operáció, amelyet ma Lipót királyon végeztek, igen jól sikerült. Daganatnak semmi nyomát sem találták, hanem egyszerű eldugulást konstataáltak; a király most nyugodtan alszik.

BRÜSSZEL, dec. 15. Az operáció a baloldali bélsontgödör tájékának felnyitásában állott. A király az operáció után jobban érezte magát; az orvosok véleménye szerint most van rá remény, hogy a királyt életben lehet tartani. A király eszméltre térve, az operációról tudakozódott; a feleleteit nagyon meg volt elégedve. Az orvosok újra konzultációt tartottak.

Lipót király és leányai.

BRÜSSZEL, dec. 15. Lónyai grófné, Stefánia főhercegnő ma Brüsszelbe érkezett atyjának meglátogatására. Kevéssel megérkezése után nővérének, Klementine főhercegnőnek látogatását fogadta. A király állapota válságos. Stefánia főhercegnő kieszközölte, hogy nővérét, Koburg Lujzát a belga udvarhoz meghívják.

Tittoni nyilatkozata.

RÓMA, dec. 15. Giolitti és Tittoni tegnap bucsuztak el a kamarában és a szenátusban barátaiktól. Mindketten Piemontba utaznak és Giolitti Lavoniban, Tittoni pedig Venaria Pealeben tölti a karácsonyi ünnepeket. A szenátoroknak Tittoni azt mondta, hogy a legbékésebb időben hagyja el a külügyminisztériumot, így utódjának könnyű dolga lesz.

Szerbellenes tüntetések

Zágrában.

ZÁGRÁB, dec. 15. Tegnap este Frankparti horvátokból álló tömeg nagy tüntetést rendezett a horvát-szerb koalíció ellen. Beverték a szerb bank helyiségének és több koalíciós lap nyomdájának ablakait.

A bajai milliós nyeremény ügye.

BUDAPEST, dec. 15. A bajai bank ama bűnpöre amelynek tárgyát a Magyar Jelzálog Hitelbank egy millió koronás nyereménye képezte, ma került a Kuria elé. A bűnperben ugyanis a bajai kereskedelmi és iparbank könyvelőjét Wágner Károlyt azzal vádolták, hogy a bank könyveinek meghamisítása által a nyereményt a jogos tulajdonostól elvonta. A szabadkai törvényszék a könyvelőt felmentette, a szegedi ítélőtábla harmadfél évi elzárásra ítélte. A kuria mai ülésében az elsőfoku bíróság felmentő ítéletét hagyta helyben.

Bulyovsky Lilla hazaszállítása.

GRÁC, dec. 15. Bulyovsky Lillának, az egykor híres színésznőnek, aki élete utolsó idejét Grácban töltötte, holttestét ma Budapestre szállították. A hullát a kerepesi temető halottsházában ravatalozták fel. Temetése holnap délután lesz.

Láz

és egyéb gyengítő betegségek után a teljes egészség gyors visszanyerésére a

SCOTT-féle csukamájolaj EMULSIÓ

bizrosan kipróbált szer.

Kellemes ízű és könnyen emészthető és ennélfogva sokan vehetik, a kik más szereket nem tudnak bevenni.

A SCOTT-féle EMULSIÓ

azonfelül sokkal hatásosabb is. A tisztaság ideálja.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható minden gyógytárban.

ifj. Latcovich János

FIUME, Kossuth Lajos u. 2.

TELEFON száma 994.

Legolcsóbb női- és férfi divat-áruház. Mennyasszonyi kelenyek. Legfinomabb és legdivatosabb gallérok és kézelők, sétatálcák, nap- és esernyők, bőr- és cernakeztyük. Női övekben nagy választék. Színes és :-: fehér ingek óriási raktára. :-:

Nyakkendők ingyen.

SIKIC GYÖRGY
RÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDESE

Fiume, Kossuth Lajos utca 7.
(Szerb templom háza a Villanyos megálló helye.)

Használt és új iskolakönyvek előírás szerint.

Óriási választék iskolai füzetekben és iskolaszerekben. Mindennemű papír-árak és irodai szerek nagy raktára.

==== Olcsó árak. ====

BONAVIA

nagyszálló és étterem

Fiume Via Edmondo de Amicis 4. szám
a város központjában.

56 szoba. Tágas éttermek. Nyáron szép kerthelyiséggel

Magyar konyha. Tiszta magyar és külföldi borok.
Kőbányai Polgári Sör.

Estéknént Jonás Gyula hírneves cigányzenekarának hangversenye.

Tulajdonos Scala Nándor

Rendkívüli alkalom

A Karácsonyi és Újévi ünnepekere

Rézzele szövött szőnyegek

250/350 cm. nagyságban drbja	K. 210
225/320 " " " "	160
200/300 " " " "	144

„Velour” szőnyegek gyapjuból

200/300 cm. nagyságban drbja	K. 55.-
175/250 " " " "	37.-
140/200 " " " "	25.-

„Tapestry” szőnyegek gyapjuból

200/300 cm. nagyságban drbja	K. 33.-
175/250 " " " "	21.-
140/200 " " " "	13.80

„Tapestry” szőnyegek

200/300 cm. nagyságban drbja K. 27.-

Alkalmi vétel

Axminster szőnyegek

200/300 cm nagyságban drbja K. 42.—

500 drb ágy elé való szőnyeg
velour szövés rojtozva drbja 3.70

Mesés választék ágy- és asztalgarnitúrákban 10 koronától feljebb.

Nagy készlet Argaman.- Axminster.- Tapestry.- Velour- és Holländer-szalonszőnyegekben minden nagyságban és méretben.

Csipkefüggönyök, Tull- Vetrage- Bonne Fenne- Brise Bise- stb. függönyök.

Futószőnyegek óriási raktára, méterje 36 fill.-től feljebb Axminster.- Velour.- Tapestry.- Holländer.- Juta- stb futószőnyegek.

TISZTELETTEL

WEISS M.

I. Bécs Fiume Corso II Trieszt Corso 9.

Szabott árak!

VARIÉTÉ ORIENTALE

Fiume, Via Lavatoio
(Uj Kucich-ház)

Tíz kiváló művészi erőből
összeállított műsor.

Elsőrendű magyar énekesnők.

Kezdet: 9 órákor. Belépti díj 1 korona.

Tulajdonos: Pesaro Vittorio.

Hromatka Adolf

könyvkereskedése
FIUME CORSO 11.

Magyar ifjusági könyvek óriási választéka.

BAUER GRÜNWALD A magyarok
GRAND HOTEL D'ITALIE OTTHONA
VELENCÉ-
BEN
VELENCE
Elsőrendű szálló. — Kifűnő konyha.

Egy óriási tétel kiváló finom

perzsa- és szmirna-szőnyeg

érkezett, melyeket rendkívül olcsón
árusítok ki.

Szekulesz-féle japán-áruház

Fiume Via Alessandrina. — Szabad megtekintés

Varieté Hotel Susak

Estéknént elsőrendű művészi erők fellépte.

Renée Hallois táncosnő,
Drexler Adolf kómikus,
Denis Liliam amerikai ének. és tánc.,
Virágvölgyi Sárika magyar szubrett,
Breda Joseph kómiku.,
Rudolfi R. Jargon kómikus,
Santhaly Lucie német sanzonett,
Gergely Nusi szubrett,
Wirth Lona énekes szubrett,
Nichette Ottilie átváltozó táncosnő.

Végül kitűnő bohózat:

Serenissimus a Varietében.

Kezdeté 9 órakor.

Belépti díj 1 kor.

Gazdasszony kerestetik

3 gyermek mellé özvegy uriemberhez.
Szíves ajánlatok „K. K.” jelige alatt a
kiadóhivatalba kéretnek.

A leggazdaságosabb,
állandó meleget tartó,
kitűnő kályha a

METEOR

kályha

köszén és kokszfűtőre berendezve.
Egyedüli s kizárólagos raktár:

WURZER JÁNOS

Fiume Vicolo dell' Ospedale.

FILIPPOVICH EDE Uri és női fodrász terme

Fiume, Deák-korzó 30. szám

külön női teremmel, hol fejmosás vil-
lányos készülékekkel, hajfestés, manicure,
pedicure és mindennemű haj- és fésülési
munka kifogástalan jó és gyors kivitelben
végeztetik.

Előkelő uri fodrász terem.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés
azonnali és exakt elkészítésére. Kapható
minden gyógyszerészeti különlegesség,
gyógyszappanok, az összes ásványvizek,
toilettecikkek és szépítőszerek stb. stb.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv.-társaság.

F I U M E.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ

táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

Peary és Cook

az északi sarkra érkeztek-e?

az a kérdés. Ellenben kétségtelen, hogy

ROSENTHAL LIPÓT

Dante-(Adamich) téri nagy magyar áruházában
a legnagyobb választék mellett legjobban és leg-
olcsóbban vásárol mindenki. Az olcsó szabott
ár drábon látható.

Külön nagy játékaruosztály.

Állami tisztviselők, vasutasok, pénzügyőrök árked-
ményben részesülnek. 10 képes lap 40 fillér.

MOHOVICH C. A.

FIUME Via Governo TRIEST Via Ponterosso 6

Alapított 1890-ben.

A látható írásu, világhírű

Underwood írógépek

vezérképiselete.

Modern irodaberendezések. - Amerikai butor.
Másoló készülékek. - Mappák. - Bélyegzők. -
Bádog- s email feliratok.

Mechanikai javító műhely.

Naponta frissen vágott sertésus.

Saját olvasztásu kitűnő
disznósír és minden hentesáru

legjobb minőségben olcsó
árakban

Szathmáry György

hentes üzletében kaphatók.

Vicolo della Germania 1. sz.

Telefon 987.

Előkelő biztosító társaság részére

kerestetnek agilis üzletszerzők

magas jutalék és fix fizetés mellett. A
kik e téren már működtek, előnyben
részesülnek. Jelentkezés: Első Leány-
kiházasító Egylet Via del Molo 1. I. em.

Elegánsan butorozott szoba

külön bejárattal 1 vagy 2 urnak kiadó.

Cim: Via Stefano 1. II. em.

Nyelvhibákban szenvedőknek!

Dadogók, hebegők, vagy bármily
nyelvhibában szenvedők biztos gyógyu-
lást nyerhetnek Fibinger F. jelenleg
Fiumében (Via Cappuccini 6. szám föld-
szint) tartozkodó specialitásnál.

NYILATKOZAT.

Nem hittem, hogy az első tanórák után tökéle-
tesen tudjak beszélni. De Fibinger F. prágai tanár mód-
szere alapján, a legkisebb nehézség és megerőltetés
nélkül tudtam beszélni s ezért bármely beszédhibában
szenvedőknek e jeles specialistát ajánlom.

Kiváló tisztelettel

UNTERVERDORBEN EMÁNUEL

Karácsonyi és ujévi ajándékok

a legjutányosabb áron kaphatók

Korniczai G.

üveg- és porcellánkereskedésében

Fiume Via Governo 22.

Fizetéses gyakornok vagy

fiatal komptoirista

helybeli irodába azonnal felvétetik.

Cim a kiadóban.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak
részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Urményi-tér 6. — Telefon szám 226.
Jégyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör.
A sör hetenként 25 majolika palackot tar-
talmazó eredeti ládákból érkezik frissen a
gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állan-
dóan raktáron van kivitelű és márciusi sör,
1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 5C fél literes
palackot tartalmazó eredeti ládákból

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is
kapnak. — Bárhova hához is történik szállítás.
DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fű-
szer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Urményi-tér 6.